

Innst. S. nr. 134

(2007-2008)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Dokument nr. 8:6 (2007-2008)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Ine Marie Eriksen Søreide, Gunnar Gundersen, Kari Lise Holmberg og Erna Solberg om styrket lærerkompetanse og rekruttering av nye lærere

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- Stortinget ber Regjeringen forlenge "Kompetanse for utvikling" - strategi for kompetanseutvikling i grunnsopplæringen - med tre år fra strategiperiodens utløp i 2008. Strategien løper til 2011, med samme eller høyere ressursinnsats fra Regjeringen som i dag.
- Stortinget ber Regjeringen sørge for at strategien følges, og bes om å utvikle retningslinjer for å bistå skoleeierne med kartlegging av læreres kompetanse. Denne kartleggingen skal legge grunnlaget for handlingsplanen for kompetanseutvikling blant lærerne. Kompetanseutviklingen som skal finne sted, bør være fagspesifikk og relevant for de fagene lærerne skal undervise i, og den må omfatte også yrkesfaglærerne.
- Stortinget ber Regjeringen arbeide for at kommunene kan trekke næringslivet og offentlige institusjoner mer aktivt inn i undervisningen. Herunder bes Regjeringen vurdere å innføre stillinger i skolen etter modell av professor II i høyere utdanning.
- Stortinget ber Regjeringen heve opptakskravene i norsk og matematikk til allmennlærerutdanningen,

samtidig som allmennlærerutdanningen spesialiseres mot klassesertrinn.

- Stortinget ber Regjeringen etablere en ordning med ettergivelse av 20 000 kroner av studielånet ved fullført lærerutdanning.
- Stortinget ber Regjeringen bidra økonomisk til etablering av bonus- og arbeidstidsordninger som tilbys til realfaglærere fra fylte 55 år som ønsker å fortsette i skolen.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Freddy de Ruiten, Anniken Huitfeldt, Gerd Janne Kristoffersen, Anna Ljunggren og Torfinn Opheim, fra Fremskrittspartiet, Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn og Åse M. Schmidt, fra Høyre, Gunnar Gundersen og lederen Ine Marie Eriksen Søreide, fra Sosialistisk Venstreparti, Lena Jensen og Johanne Skjølberg, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen, fra Senterpartiet, Inger S. Enger, og fra Venstre, Odd Einar Dørum, viser til representantforslaget om styrket lærerkompetanse og rekruttering av nye lærere, samt til kunnskapsministerens svarbrev datert 14. desember 2007. Komiteen viser til at spørsmålene om styrket lærerkompetanse og rekruttering av nye lærere har vært omtalt og behandlet ved flere anledninger i Stortinget den senere tid, bl.a. i forbindelse med behandlingen av Dokument nr. 8:81 (2005-2006) og Dokument nr. 8:68 (2006-2007) - i tillegg til behandlingen av St.meld. nr. 16 (2006-2007) og statsbudsjettene for 2007 og 2008.

Komiteen viser innledningsvis til sine generelle merknader i forbindelse med ovennevnte saker, og vil ytterligere understreke hvor viktig læreren er

for elevenes læringsutbytte. Etter komiteens syn er læreren den viktigste enkeltfaktor i norsk skole.

Komiteen viser til at en stadig større andel av lærerne i skolen er over 50 år. Tall fra Kommunenes Sentralforbund (KS) viser at aldersfordelingen blant lærerne er skjev. I grunnskolen er det 22 130 faglærte lærere over 50 år, og 6 067 over 60 år. I videregående skole er det 11 688 faglærte lærere over 50 år, og 3 443 over 60 år. Det betyr at om lag halvparten av lærerne i videregående skole er over 50 år. Dette støttes av tall fra NIFU STEP som viser at 49,6 pst. av lærerne i den videregående skolen er 50 år eller eldre. Svært mange av disse lærerne vil i de nærmeste årene gå av med pensjon, og skolen vil dermed miste verdifull kompetanse. Dette er også i stor grad lærere med stor faglig fordypning, og ofte større enn de lærerne som kommer inn i skolen nå. Komiteen vil understreke at situasjonen er mest prekær for realfagene, men også språkfagene opplever store utfordringer på dette feltet.

Komiteen vil peke på at den skjeve alderssammensetningen av lærerkorpset virker i kombinasjon med andre faktorer som bidrar til å gjøre situasjonen meget alvorlig. For det første er det en markert nedgang i antallet søkere til allmennlærerutdanningene fra 2006 til 2007. Tall fra Samordna opptak viser en nedgang på 17 pst. i dette tidsrommet. Statens lånekasse for utdanning har historisk blitt brukt som et virkemiddel for å oppmuntre til for eksempel lange utdanninger og til at nyutdannede tar seg jobb i bestemte deler av landet.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til representantforslaget og de tiltak som foreslås der. Bakgrunnen for forslagene er behovet for styrket lærerkompetanse og flere lærere i skolen. Disse medlemmer viser til at regjeringspartiene, i forbindelse med behandlingen av Innst. S. nr. 15 (2006-2007) om Dokument nr. 8:81 (2005-2006) og senest ved behandlingen av statsbudsjettet for 2008, har stemt mot forslag fra en samlet opposisjon om rekrutteringsplaner for å dekke det økende behovet for flere lærere.

Frafallet på allmennlærerutdanningene er meget høyt. NIFU STEP ("Gjennomføring og frafall blant allmennlærerstudenter" av Terje Næss og Nils Vibe (Arbeidsnotat 23/2006)) beregner det til å være gjennomsnittlig 27 pst., og utdanningsinstitusjonene har i liten grad oversikt over hvorfor studentene faller fra og om det er de sterkeste eller svakeste studentene som slutter. Det er store variasjoner i frafallet, og ifølge NOKUTs evaluering av allmennlærerutdanningene fra 2006 varierer frafallet mellom 11 og 51 pst.

For å beholde viktig realfagskompetanse i skolen ønsker disse medlemmer at det etableres en ordning med seniortiltak for realfaglærere fra det året de fyller 55 år. Et mulig tiltak er å tilby en bonusordning slik at disse lærerne får en økonomisk stimulans til å fortsette å undervise. Dermed beholdes deres kompetanse i skolen. Et annet tiltak er å gjøre om undervisningsplikten for realfaglærere over 55 år som av ulike grunner ønsker å undervise mindre, slik at de bruker mindre arbeidstid på undervisning og mer arbeidstid på å veilede yngre realfaglærere og å utvikle fagene og de pedagogiske metodene. På den måten legges det til rette for å beholde mange kvalifiserte realfaglærere i skolen, selv om de ikke ønsker å undervise like mye som før.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet viser til at det er et sterkt press i arbeidsmarkedet. En av konsekvensene av et slikt press, hvor etterspørselen etter arbeidskraft og kompetanse er høyere enn tilbudet, er at det skapes rekrutteringsutfordringer innenfor en rekke fagfelt. Disse medlemmer viser til at det i flere saker de siste årene har vært fremmet forslag om rekrutteringsplaner og konkrete tiltak for å bedre rekrutteringen til flere yrker.

Disse medlemmer vil peke på at en ofte vil oppleve at en ved å gi særlige incitament for rekruttering til bestemte yrker samtidig må erkjenne at det kan skape rekrutteringsvanskeligheter i andre deler av arbeidsmarkedet. Disse medlemmer vil derfor på generelt grunnlag hevde at det ikke er en optimal løsning å arbeide frem stadig nye tiltak for rekruttering til spesielle yrker, fordi det bare bidrar til å løse et kortsiktig problem så lenge tilgangen på arbeidskraft er lavere enn etterspørselen.

Disse medlemmer erkjenner likevel at det er nødvendig å vurdere egne rekrutteringstiltak innenfor visse sektorer, og viser til at Framskrittspartiet har vært en aktiv medspiller i forhold til å bedre rekrutteringen til bl.a. læreryrket, sykepleieryrket og til forskningen, selv om en samtidig erkjenner den generelle utfordringen i dagens arbeidsmarked.

Komiteens medlemmer fra Framskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at NOKUTs evaluering konkluderer med at det var riktig å innføre opptakskrav i matematikk og norsk til allmennlærerutdanningen, og mener det er rom for å skjerpe disse kravene. Opptakskravene ble innført av regjeringen Bondevik II i 2004 til sterke protester fra Sosialistisk Venstreparti i Stortinget. Evalueringen finner også en sammenheng mellom inntakskrav og andelen som fullfører allmennlærerutdanningen:

"NIFU STEP har funnet en sammenheng mellom karakterkrav og andelen som har fullført utdanningen. Det viser seg å være bedre gjennomstrømming ved institusjoner med reelle karakterkrav. I institusjoner med karakterkrav fullførte 52 prosent av studentene innen fem år, mot 47 prosent ved institusjoner der alle kvalifiserte søkere fikk opptak."

Disse medlemmer vil videre peke på viktigheten av en mer spesialisert allmennlærerutdanning, som spesialiserer utdanningen inn mot klassetrinn. Det er stor forskjell på å undervise på de forskjellige trinnene. Disse medlemmer ser også med bekymring på forslaget om å la førskolelærere undervise helt opp til 7. trinn.

Disse medlemmer fremmer forslag 1, 2, 3 og 6 i dokumentet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre fremmer også følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen heve opptakskravene i norsk og matematikk til allmennlærerutdanningen."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre fremmer samtidig følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen spesialisere allmennlærerutdanningen mot alderstrinn."

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett for 2008, der det ble foreslått å bevilge 30 mill. kroner som en statlig andel til seniortiltak for eldre realfaglærere.

Disse medlemmer mener det er viktig å oppmuntre flere til å søke og til å fullføre lærerutdanning, og ønsker derfor å stimulere til dette ved å etablere en ordning for ettergivelse av 20 000 kroner av studielånet ved fullført lærerutdanning.

Disse medlemmer fremmer dokumentets forslag 5 om ettergivelse av studielån.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre tidligere har fremmet konkrete forslag knyttet til styrket lærerkompetanse og bedre lærerrekuttering gjennom blant annet Dokument nr. 8:81 (2005-2006) og Dokument nr. 8:68 (2006-2007). Dette medlem vil understreke at flertallet, hovedsakelig bestående av de nåværende regjeringspartiene, ikke har vært villig til å støtte disse forslagene. Når det gjelder allmennlærerutdanningen, vil dette medlem vise til Venstres forslag om å snarest iverksette en femårig allmennlærerutdanning, jf. Dokument nr. 8:36 (2007-2008). I dette representantforslaget er Venstres syn på allmennlærerutdanningen nærmere utdypet, og det tas blant annet til orde

for strengere opptakskrav, mer praksis og mer faglig fordypning i utdanningen.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett der det ble foreslått 175 mill. kroner til rekrutteringstiltak for lærere, bl.a. seniortiltak.

Kompetanse for utvikling

Komiteen deler forslagsstillernes engasjement for styrket lærerkompetanse, og er enige i at et kompetanseløft for lærerne er en forutsetning for Kunnskapsløftet. Komiteen viser til at regjeringen Bondevik II fra og med 2005 foreslo å bevilge 375 mill. kroner årlig til kommuner og fylkeskommuner til kompetanseheving i grunnopplæring 2005-2008, og at dette har blitt videreført av regjeringen Stoltenberg II.

Selv om perioden for strategien "Kompetanse for utvikling" utløper i 2008, er det etter komiteens mening viktig å fortsette satsingen på kompetanseheving av lærerne. Komiteen merker seg at kunnskapsministeren i brev til Stortinget datert 14. desember 2007 er positiv til å videreføre satsingen på kompetanseutvikling av lærere, og at spørsmålet om hvordan staten skal legge til rette for dette er et tema som vil bli drøftet i den varslede stortingsmeldingen om kvalitet i grunnopplæringen.

Komiteen vil understreke at fylker og kommuner - i kraft av å være skoleeiere - har et betydelig ansvar for kompetanseutvikling av lærere, jf. formuleringene i strategien for kompetanseutvikling, og mener det er viktig at skoleeierne følger opp dette ansvaret. Komiteen er samtidig positiv til at staten bistår skoleeierne i dette, f.eks. ved å utvikle retningslinjer slik at skoleeierne kan kartlegge lærernes kompetanse på en bedre måte enn i dag.

Komiteen vil understreke behovet for fortsatt utvikling av systematiske ordninger for kompetanseheving i form av etter- og videreutdanning for lærere og skoleledere i grunn- og videregående skole også etter at strategiperioden utløper inneværende år.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, viser til at Regjeringen ved flere tilfeller har uttrykt vilje til fortsatt statlig medfinansiering til dette, og vil i den forbindelse vise til uttalelse fra daværende kunnskapsminister i forbindelse med Stortingets behandling av Dokument nr. 8:81 (2006-2007) at:

"En systematisk ordning for å ivareta lærernes behov for kompetanseutvikling, både faglig og pedagogisk, er verdifull for å utvikle kvaliteten i opplæringen. Strategien for kompetanseutvikling i forbindelse med Kunnskapsløftet er under løpende evaluering. Når strategiperioden utløper i 2008, vil det være naturlig, med utgangspunkt i evalueringen,

å vurdere hvordan statlig nivå videre kan bidra til kompetanseutvikling på en systematisk måte."

Komiteen viser til at det er et stort behov for å styrke systematikken i etter- og videreutdanningen for lærere. Problemstillingen er todelt: norske lærere trenger mer jevnlig kompetanseheving, og den må være mer relevant. Det er svært viktig at også yrkesfaglærerne får kompetanseheving. Undersøkelser viser at lærerne tar relativt mye etter- og videreutdanning, men ikke i de fagene de underviser i. Derfor er det behov for tydeligere retningslinjer for å kartlegge lærernes kompetanse i den enkelte kommune og fylkeskommune. Dette skoleeieransvaret er nedfelt i strategien "Kompetanse for utvikling" 2005-2008 - en avtale om kompetanseheving for lærere inngått mellom det daværende Utdannings- og forskningsdepartementet, Utdanningsforbundet, Kommunenes Sentralforbund, Norsk Lektorlag, Skolenes landsforbund og Norsk Skolelederforbund i forbindelse med innføringen av Kunnskapsløftet.

Men for å få den nødvendige systematikken i og volumet på dette arbeidet mener komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre at det både er nødvendig å tydeliggjøre retningslinjene og forlenge strategien i tre år til 2011, med samme eller sterkere ressursinnsats i forhold til dagens statlige andel på 375 mill. kroner pr. år.

Disse medlemmer mener at det er viktig å forlenge strategiperioden, men mener at dette ikke er tilstrekkelig. Disse medlemmer ønsker et større krafttak - med sterkere ressursinnsats - for å styrke systematikken i etter- og videreutdanningen for lærere.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre viser i denne forbindelse til Dokument nr. 8:47 (2007-2008) om et lærerløft for lærere i grunn- og videregående skole, som nå er til behandling i Stortinget. I dette representantforslaget tas det til orde for en mer omfattende kompetansehevingsreform for lærere enn i Dokument nr. 8:6 (2007-2008).

Samarbeid mellom næringsliv og offentlige institusjoner

Komiteen mener at det er av avgjørende betydning at skolene samarbeider med lokalsamfunn generelt og med nærings- og arbeidsliv spesielt. Den lokale skoleeier har et særskilt ansvar for å legge til rette for et godt samarbeid mellom den enkelte skole og aktører utenfor skolen. Samtidig er det åpenbart at man fra statlig hold kan være med på å legge til rette for økt grad av denne typen samarbeid. Komiteen

merker seg at forslagsstillerne i denne forbindelse mener at det bør vurderes å innføre stillinger etter modell av professor II i høyere utdanning, for på denne måten å styrke båndene mellom skole og arbeidsliv.

Komiteen mener det vil være en styrke for undervisningssektoren å trekke veksler på den kompetanse som næringsliv og offentlig virksomhet besitter. Entreprenørskap som en pedagogisk plattform er her et av flere virkemidler for et samarbeid mellom skolen og arbeidslivet.

Komiteen mener det er viktig at det blir lagt til rette for at elevene skal få delta i elevbedrifter, oppsøke læringsarenaer utenfor skoleporten og få entreprenørskap inn som en del av grunnopplæringen i skolen.

Komiteen viser til at en god skole er avhengig av å ta inn impulser utenfra. Derfor er samarbeid mellom skolen og både næringsliv og offentlige institusjoner viktig. Komiteen mener at det finnes mange måter å styrke dette samarbeidet på, og trekke offentlige institusjoner og næringsliv mer aktivt inn i undervisningen. Komiteen vil her peke på både Ungt Entreprenørskap og NHO-prosjektet "Næringsliv i skolen". I tillegg mener komiteen det er viktig å finne samarbeidsformer mellom bedrifter og skolen som gjør at fagkompetansen i bedriftene kan brukes aktivt i skolen. Blant annet bør det vurderes å åpne for en ordning med stillinger i skolen etter modell av professor II i høyere utdanning, der for eksempel ingeniører som jobber i bedrifter kan jobbe 20 pst. i undervisningsstillinger i skolen.

Komiteen viser til at Kunnskapsdepartementet, i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet og Nærings- og handelsdepartementet, har utarbeidet en strategiplan for entreprenørskap i utdanningen: "Se mulighetene og gjør noe med dem!" - Strategi for entreprenørskap i utdanningen (2004-2008). Utdanningsdirektoratet har ansvaret for oppfølgingen og operasjonaliseringen av planen som ble revidert i 2006. Målgruppen for strategiplanen er de ansvarlige for opplæringen på alle nivåer i utdanningsløpet, fra grunnopplæringen til høyere utdanning og ulike aktører som støtter opp om entreprenørskap i sektoren.

Komiteen viser til at Entreprenørskapsopplæring allerede er styrket i forbindelse med innføringen av Kunnskapsløftet i 2006. I Læreplanens generelle del, Prinsipper og rammer for opplæring, og i Læreplaner for fag nevnes flere områder som fremmes av entreprenørskapsarbeidet. Det gjelder blant annet sosial og kulturell kompetanse, samarbeid med lokalsamfunnet og elevmedvirkning. I de nye læreplanene som ble innført med Kunnskapsløftet, er entreprenørskap nedfelt i flere planer for grunnskolen og i gjennomgående fag. Eksempler er: samfunnsfag, kunst

og håndverk, mat og helse, naturbruk, elektrofag og service og samferdsel. Komiteen viser til at det fra og med inneværende skoleår er etablert faget entreprenørskap og bedriftsutvikling innen utdanningsprogram for studiespesialisering for samfunnsfag og bedriftsutvikling. Innenfor de nevnte fagområdene nevnes entreprenørskap spesielt, men andre fagområder nevner begreper som innebærer entreprenørskap. Innovasjon, endringskompetanse og partnerskap er eksempler på slike begreper. Entreprenørskapsopplæring forutsetter samarbeid mellom skole og lokalt nærings- og samfunnsliv. Over Kunnskapsdepartementets budsjett er det bevilget 800 000 kroner årlig til organisasjonen Ungt entreprenørskap som har bidratt til å legge til rette for slikt samarbeid; over Nærings- og handelsdepartementets budsjett 10 mill. kroner og over Kommunal- og regionaldepartementets budsjett 6 mill. kroner til denne organisasjonen. Gjennom Ungt entreprenørskap har 40 000 elever og studenter vært med i elev-, ungdoms- og studentbedrifter.

Komiteen er videre kjent med at det i Kunnskapsdepartementets Realfagsstrategi "Et felles løft for realfagene" er igangsatt et system med ordninger for utveksling av realfagsutdannet personale fra arbeidslivet (jf. tiltak 28 i tiltaksplanen som er knyttet til strategien) som skal bidra til å styrke profesjonskompetansen i utdanningen. Det satses her på igangsettelse av pilotprosjekter med en lektor II og professor II-ordning, hvor ansatte med realfagsbakgrunn underviser for eksempel 20 pst. i utdanningsinstitusjonen. Komiteen viser til at Kunnskapsdepartementet vil vurdere liknende ordninger for personale med bakgrunn fra næringslivet som kan bidra i entreprenørskapsopplæringen i grunnopplæringen.

Rekruttering av nye lærere

Komiteen vil slå fast at norsk skole står overfor en betydelig utfordring de kommende årene i forbindelse med den nært forestående lærermangelen, og viser bl.a. til diskusjonen knyttet til denne problemstillingen i Innst. S. nr. 239 (2006-2007). I innstillingen heter det blant annet følgende:

"Komiteen ser det som en helt sentral oppgave å bidra til fokus på tilstrekkelig rekruttering av kompetente lærerkrefter til norsk skole på alle nivåer. Rekruttering til norsk skole er en kompleks utfordring som påvirkes av svært mange variabler. Komiteen mener at lærerens status i samfunnet er helt sentral i dette bildet og at denne statusen må styrkes. Læreren er elevenes og skolens viktigste ressurs.

Komiteen noterer seg at departementet ikke mener at det er et behov for spesielle tiltak utover de tiltak man jobber med i departementet, og at man derfor vil "prioritere å videreføre allerede igangsatte prosesser". Departementet støtter seg blant annet på en framskrivning av lærersituasjonen av Statistisk sentralbyrå (SSB) fra 2005 som i henhold til departe-

mentet ikke gir noen grunn til uro for at vi møter mangel på lærere i årene som kommer. Komiteen merker seg imidlertid at departementet vil følge nøye med på utviklingen og at det vil gi SSB i oppdrag å oppdatere modellene for framskrivning."

Komiteen mener at det er behov for et bredt spekter av tiltak for å stimulere til økt rekruttering av lærere. Komiteen merker seg blant annet at forslagsstillerne tar til orde for å etablere en ordning med ettergivelse av 20 000 kroner av studielånet ved fullført lærerutdanning.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre, vil understreke at det er nødvendig med en bred tilnærming til rekrutteringsproblematikken, og at det er behov for å sette tiltakene inn i en systematisk og omfattende sammenheng. Etter flertallets mening er imidlertid ikke en ordning med delvis ettergivelse av studielånet ved fullført lærerutdanning det mest treffsikre tiltaket i en slik sammenheng, og flertallet stiller spørsmål ved om et slikt tiltak vil øke statusen til læreryrket.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, merker seg videre at forslagsstillerne tar til orde for å heve opptakskravene til allmennlærerutdanningen, samt større grad av spesialisering, og legger til grunn at dette er spørsmål som vil drøftes nøye i forbindelse med saken om en forbedret allmennlærerutdanning som kunnskapsministeren har varslet vil komme.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til forslag om å innføre nasjonale rekrutteringsplaner slik dette fremkommer av Innst. S. nr. 239 (2006-2007).

Komiteens medlem fra Venstre mener man må satse ressurser på å endre og utvide lærerutdanningen for på denne måten å tiltrekke flere studenter. Det er også mulig å tenke seg en ordning med pedagogiske kvalifiseringsstipend slik at potensielle lærere - dvs. personer som allerede har en faglig utdanning med høyere grad og som ønsker å arbeide i skolen, men mangler praktisk pedagogisk utdanning - kan motta stipend for å ta slik utdanning. Dette medlem viser for øvrig til Venstres merknader og forslag i Innst. S. nr. 239 (2006-2007).

Beholde realfaglærere i skolen

Komiteen merker seg at representantforslaget i særlig grad peker på at den skjeve aldersfordelingen blant lærere vil slå uheldig ut for realfagene. For-

slagsstillerne oppgir tall fra KS som viser at over halvparten av lærerne i videregående skole er over 50 år, og at om lag 1 500 lærere med realfagsutdanning vil forsvinne ut av den videregående skolen de nærmeste årene. Komiteen deler forslagsstillerens bekymring i denne forbindelse, og mener at det er behov for konkrete tiltak for å stimulere til at flere realfaglærere blir værende lenger i skolen. Komiteen merker seg at forslagsstillerne tar til orde for at det etableres bonus- og arbeidstidsordninger av ulik art for realfaglærere som ønsker å fortsette i skolen etter fylte 55 år.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser i denne forbindelse til Innst. S. nr. 239 (2006-2007), jf. Dokument nr. 8:68 (2006-2007) om å innføre nasjonale rekrutteringsplaner for lærere i grunn- og videregående skole, og vil understreke at seniortiltak var ett av flere særskilte satsingsområder fremhevet i dette representantforslaget. Disse medlemmer er svært positiv til at det etableres bonus- og arbeidstidsordninger av ulik art for eldre lærere - både innenfor realfag og andre fag det er behov for - skal stå lengst mulig i arbeid.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen forlenge "Kompetanse for utvikling" - strategi for kompetanseutvikling i grunnopplæringen - med tre år fra strategiperiodens utløp i 2008. Strategien løper til 2011, med samme eller høyere ressursinnsats fra Regjeringen som i dag.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen sørge for at strategien for kompetanseutvikling i grunnopplæringen følges, og bes om å utvikle retningslinjer for å bistå skoleeierne med kartlegging av læreres kompetanse. Denne kartleggingen skal legge grunnlaget for handlingsplanen for kompetanseutvikling blant lærerne. Kompetanseutviklingen som skal finne sted, bør være fag-

spesifikk og relevant for de fagene lærerne skal undervise i, og den må omfatte også yrkesfaglærerne.

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen arbeide for at kommunene kan trekke næringslivet og offentlige institusjoner mer aktivt inn i undervisningen. Herunder ber Regjeringen vurdere å innføre stillinger i skolen etter modell av professor II i høyere utdanning.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen bidra økonomisk til etablering av bonus- og arbeidstidsordninger som tilbys til realfaglærere fra fylte 55 år som ønsker å fortsette i skolen.

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Venstre:

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen heve opptakskravene i norsk og matematikk til allmennlærerutdanningen.

Forslag fra Høyre og Venstre:

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen spesialisere allmennlærerutdanningen mot alderstrinn.

Forslag fra Høyre:

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen etablere en ordning med ettergivelse av 20 000 kroner av studielånet ved fullført lærerutdanning.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 8:6 (2007-2008) - representantforslag fra stortingsrepresentantene Ine Marie Eriksen Søreide, Gunnar Gundersen, Kari Lise Holmberg og Erna Solberg om styrket lærerkompetanse og rekruttering av nye lærere - vedlegges protokollen.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 7. februar 2008

Ine Marie Eriksen Søreide

leder

Odd Einar Dørum

ordfører

